

Předpláči se
 Pro Prahu: celoročně
 5 zl., půlletně 2 zl. 50 kr.
 čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
 Pro venkov: celoročně
 5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl.
 60 kr., čtvrtletně 1 zl. 4
 Jednotlivá čísla prodá
 vají se po 12 kr.,
 jednotlivé přílohy hud
 po 50 kr.
 Za inseráty se platí
 pouze 2 kr. za rádek
 drobného písma.

DALIBOR.

časopis

věnovaný zájmům světské i církevní hudby a zpěváckých spolků českoslov., zároveň pak
 organ „Matice hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Jen frankované listy
 přijímají se.

Rukopisy redakci za-
 slané nevracejí se.

Předplatné přijímá ad-
 ministrace v č. 147-I.
 (Karlova ulice).

Dopisy týkající se re-
 dakce buďtež zaslány
 frankop dr. Ludevítovi
 Procházkovi do
 č. 9 v Ječné ulici.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Velezasloužilý skladatel

ARNOŠT FÖRCHTGOTT-TOVAČOVSKÝ

skonal v noci na 18. t. m. po delší nemoci.

Shasla v něm ryzá duše slovanská, umělec velenadaný, národovec šlechtný
 a obětavý. Matka Slavie truchlí nad hrobem věrného svého syna.

Sláva nehynoucí budiž jeho památce!

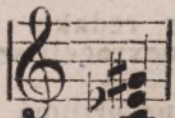
Památné dni hudební.

19. pros. 1632 † V. Brodský, nazván „Arcadius,“ učenec hud.
 v Litoměřicích.
 „ „ 1858 I. prov. Albertovy zpěv. „Anna Landškroun-
 ská“ — v Stuttgartě.
 20. „ 1821 I. prov. Spohrovy zpěv. „Zemíra a Azor“ —
 ve Vídni.
 „ „ 1823 I. prov. Šubertovy zpěv. „Rosamunda“ — ve
 Vídni.
 „ „ 1861 † Dr. K. Proske, učenec hud. a vydavatel díla
 „Musica divina“ — v Řezně.
 „ „ 1864 † Jos. Prokš, výt. theor. a pedagog — v Praze.
 21. „ 1815 * Fr. Blažek, hud. spis. a theor. — ve Velešicích.
 „ „ 1834 I. prov. Tylový frašky „Fidlovačka“ s hudbou Fr.
 Škroupa na divadle pražském, v níž poprvé
 zavzněla píseň „Kde domov můj?“

21. pros. 1850 * Zd. Fibich, sklad. — v Šebořicích (u Královic).
 22. „ 1745 † Jan Dismas Zelenka, slovut. sklad. církv. —
 v Drážďanech.
 „ „ 1823 provozovala se první zpěvohra v českém ja-
 zyku na div. pražském a sice „Švýcarská ro-
 dina“ od J. Weigla — řízením Frant. Škroupa.
 „ „ 1837 I. prov. Lortzingovy zpěv. „Car a tesař“ —
 v Lipsku.
 „ „ 1840 * Isidor Lotto, výb. housl. — ve Varšavě.
 23. „ 1783 † J. Ad. Hasse, sklad. církv. a oper. — v Benátkách vl.
 „ „ 1848 I. prov. Mendelssohnova oratoria „Eliáš“ —
 v Praze.
 24. „ 1804 * Jul. Benedict, pian. a sklad. op. — v Stuttgartě.
 „ „ 1821 † K. Eug. Zavrzi, sklad. — v Amsterdamě.
 „ „ 1823 * Giov. Bottesini, výt. kontrabasista a op. sklad. —
 v Cremu.

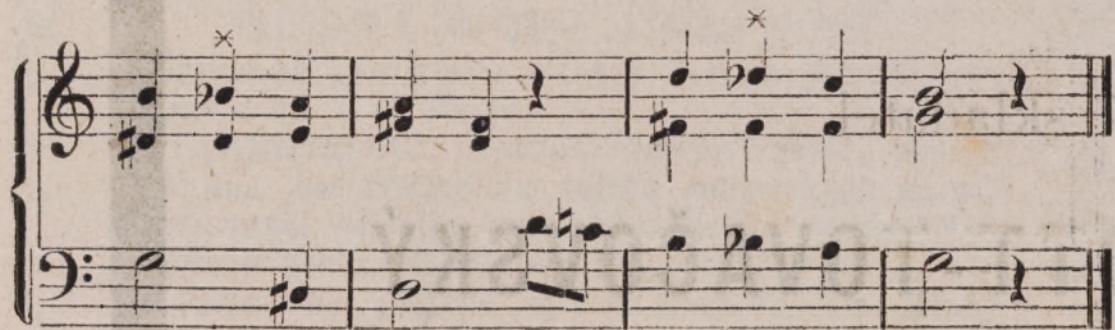
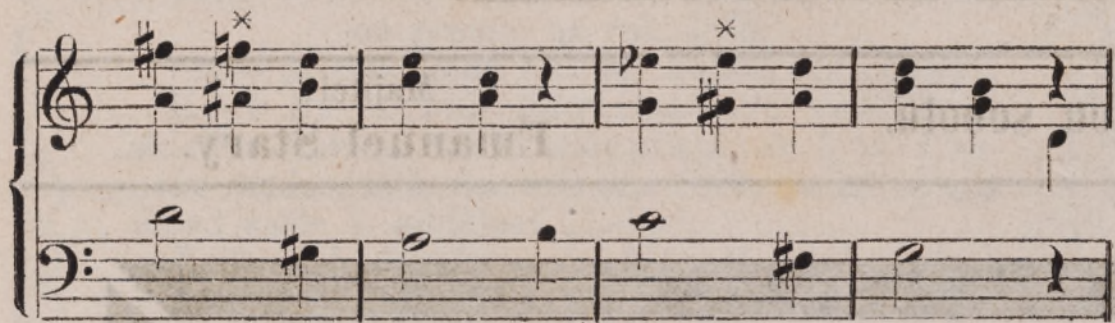
O akordech alterovaných.

(Pokračování.)

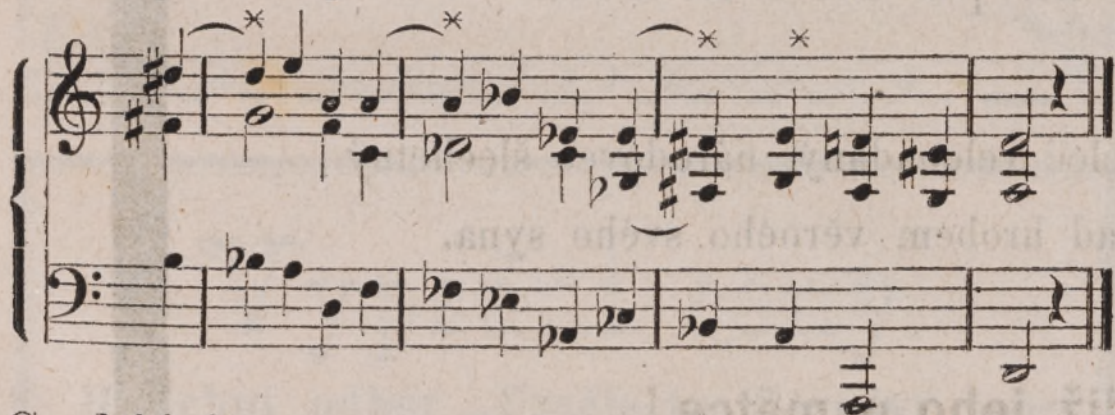
4. Opět bezejmenný! Základní ton, malá terce a zvětšená kvinta. V praxi řídký úkaz, v theorii bílá vrána. Sorge r. 1745 se sice o akordu tom zmiňuje, avšak jen k vůli „kuriositě“. Ostatní mlčí, až po sto letech se opět sem tam objevuje. Richter mu věnuje místočko, avšak „harmonické platnosti nemá“ u něho. Naši domácí theorikové jej neznají. Povstává takto:

a užití ho lze:

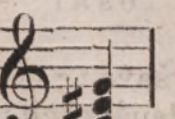
neb v prvním převratu:

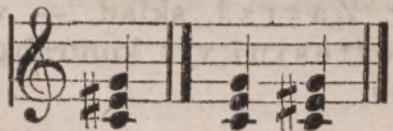

Co doklad:

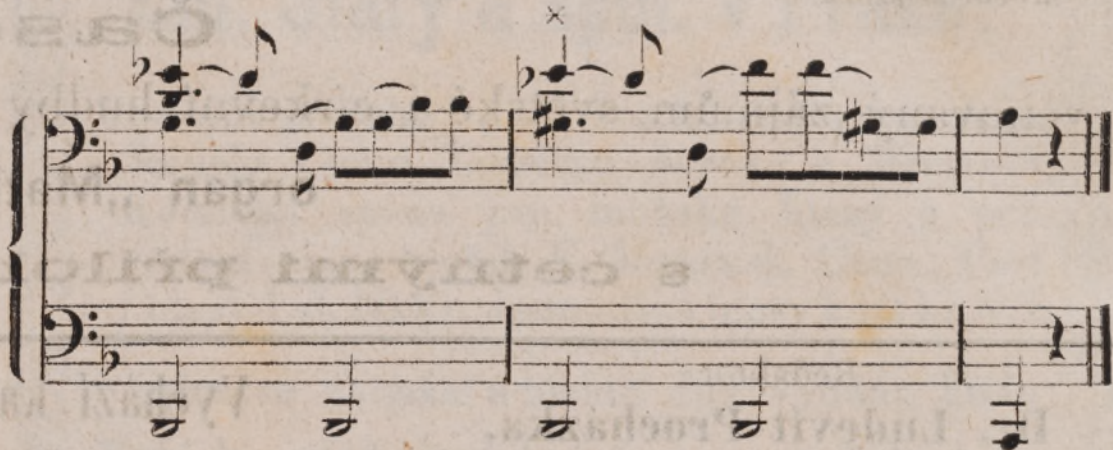
Gounod: „Faust“ (předehra).

5. Již opět bezejmenný! Ton základní, zvětšená terce a velká kvinta. Sorge se zmiňuje o něm též co o kuriositě. U Richtera jest členem společnosti chromatických ničemů. Zvonař a Blažek jej neznají.

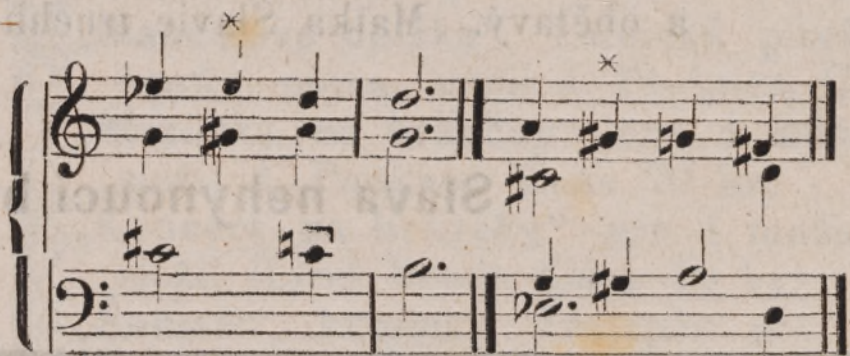
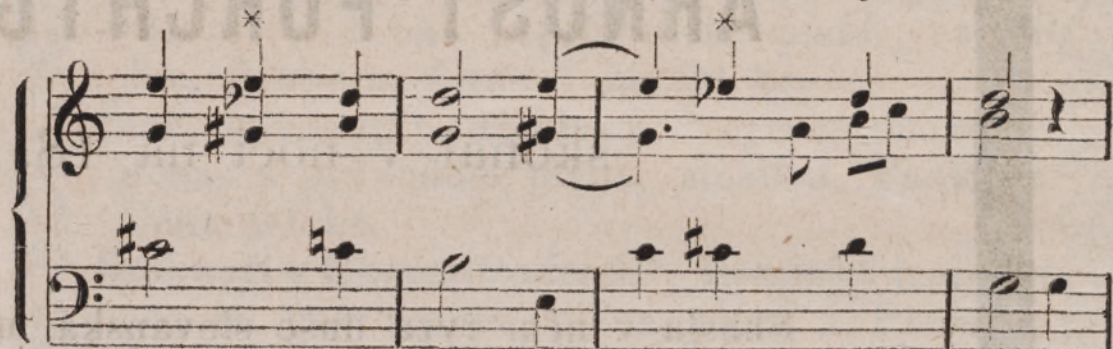
Podivuhodným způsobem nalezá se akord ten v druhém převratu u Voglera v ouvertuře k „Unně“ roku 1811:

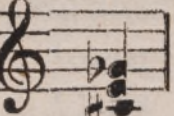

5. Neznámý, beze jména a možná, že právem zavržený. Základní ton, zmenšená terce a velká kvinta. Kdyby se někde objevil, musel by povstati:

Zde povstává jeden akord alterovaný z druhého.

7. Málo známý, bezejmenný. Základní ton, malá terce a zmenšená kvinta.

Tím zakončena nauka o trojzvucích alterovaných. Pojednati jest nám nyní ještě o alterovaných čtyřzvucích (septimových akordech) a pětizvucích (nonových).

b) *Alterované septimové akordy.*

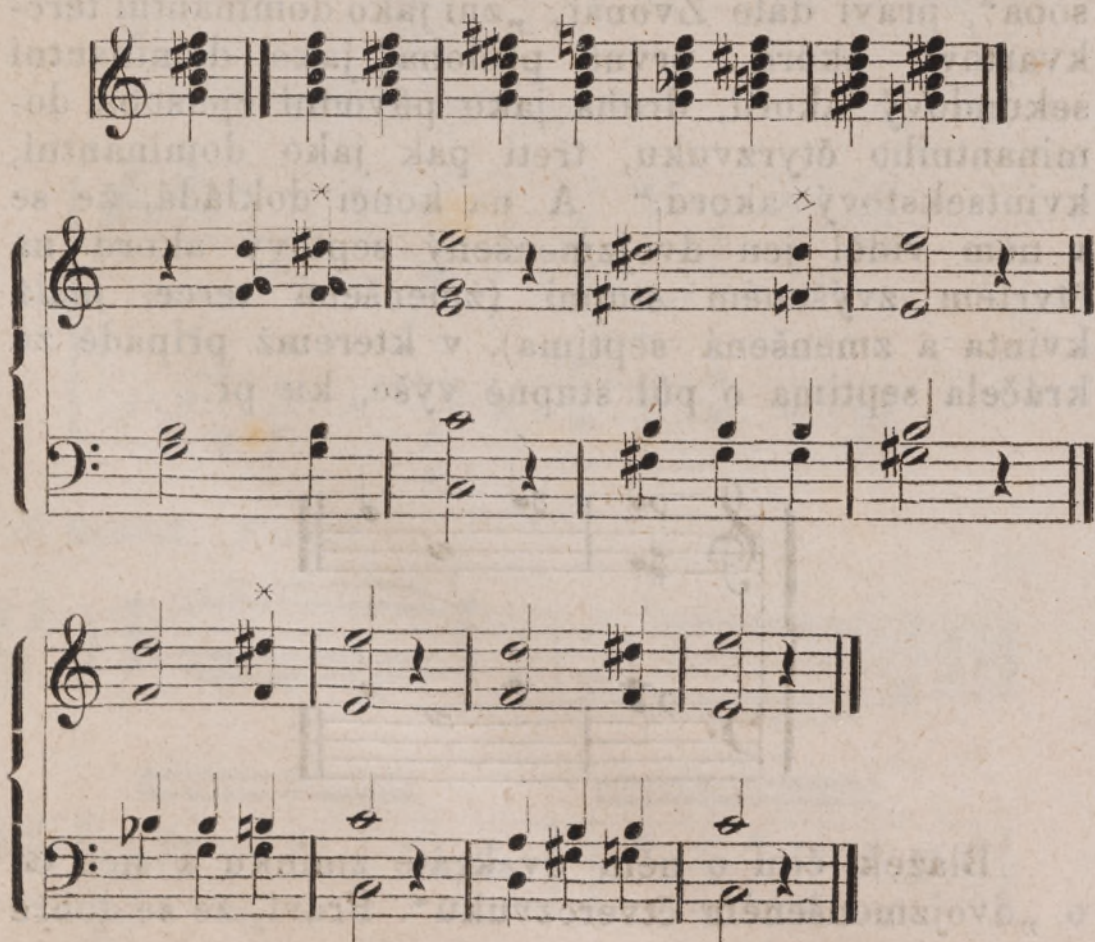
1. Nemá jména, jako ostatní všechny alterované septimové akordy. Složen jest z tonu základního, velké terce, zvětšené kvinty a malé septimy. Jest nejenom velmi obyčejným, nýbrž pro jistý touhyplný nátěr velmi oblíbeným akordem.

Většina theoretiků, mezi nimi též Zvonař, jsou toho náhledu, že akord ten povstává zvýšením velké kvinty v malém septimovém akordu, však nemusí vždy tomu tak býti, jak níže uvedeno bude.

Sorge snad první (roku 1745) o tomto akordu se zmiňuje. Pravi o něm doslovně toto: „Chce-li někdo přidati k „trias superflua“ malou septimu, dostane akord téměř cizí. Kdo zmatek jazyků aneb hrůzy spousty naznačiti chce, ten může podobného akordu užití! Má rada jest, by se harmonie takovými drsnými větami ušetřila, leč, by jistých okolnosti tu bylo, kde by se mohlo všeho užití, co zní tvrdě a drsně.“

Kde jest nyní ten zmatek jazyků, ty hrůzy spousty? Diletant vzdychá při temném soumraku v akordu tom právě tak jako Weber, Šuman, Wagner. Z pozdějších theoretiků teprve Vogler roku 1776 jej uznal za hodna zmínky a nevyštval jej ode dveří harmonie i uvádí jej ve všech převratech. Richter se neliší příliš od Sorgeho, neboť nechává jej také povstati ze zvětšeného trojzvuku s malou septimou. Z našich domácích theoretiků se ni Zvonař ni Blažek s ním nezabývají. Zvonař jen mimochodem mluví o malém čtyřzvuku se zvětšenou kvintou, a Blažek uvádí jej při trojzvuku zvětšeném, a pravi, že nejčastěji užívá se jeho prvního převratu, při čemž má býti šetřeno polohy, kde jest zvýšený ton v diskantu.

Uvádíme nyní jeho genesis:

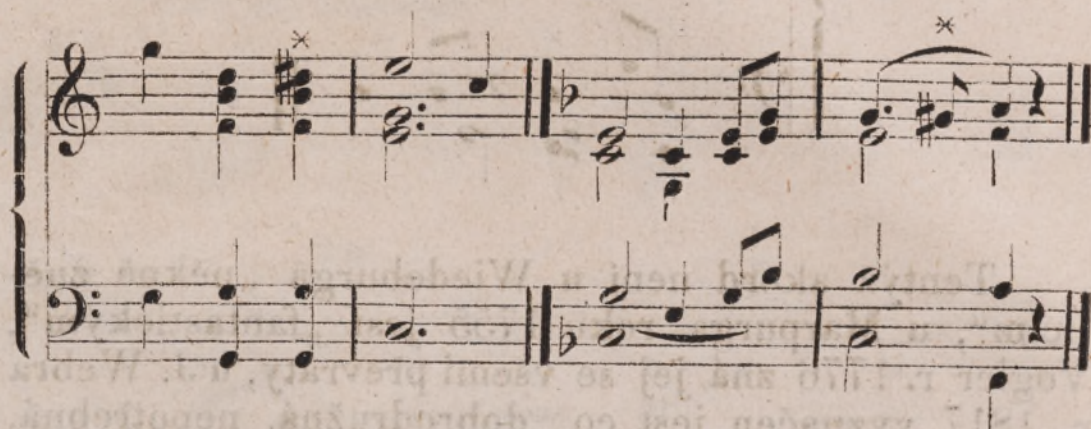

Co doklady:

K. M. Weeber

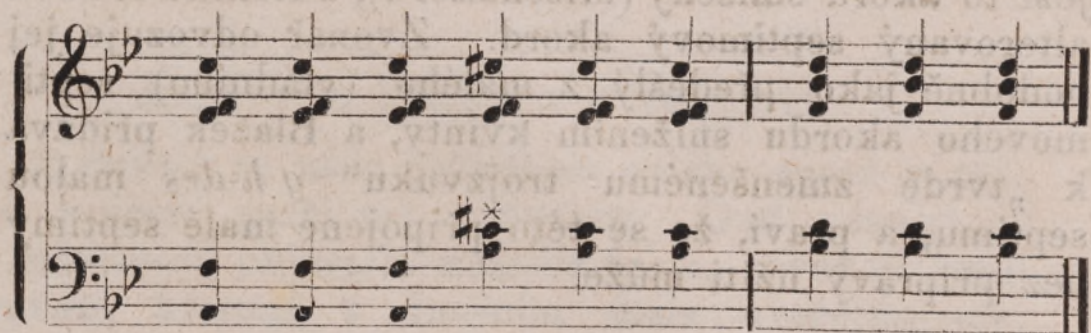
a) „Vyzváni k tanci“.

b) Overture k „Čarostřelci“.

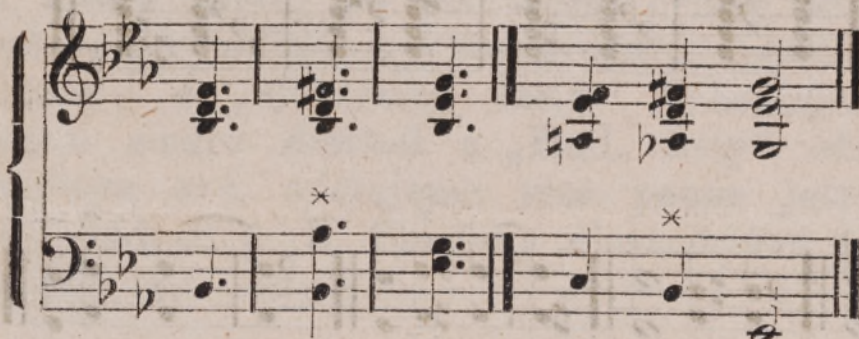
R. Šuman.

a) „Die Lotosblume“.

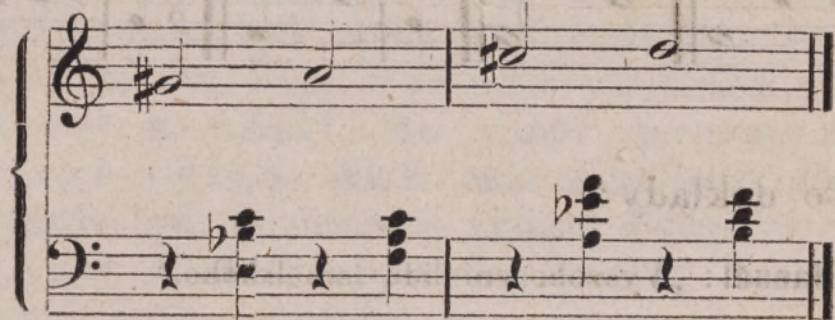

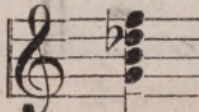
b) „Frauenliebe“ und

c) „Frauenleben“.

Akord ten může též volně nastoupiti:

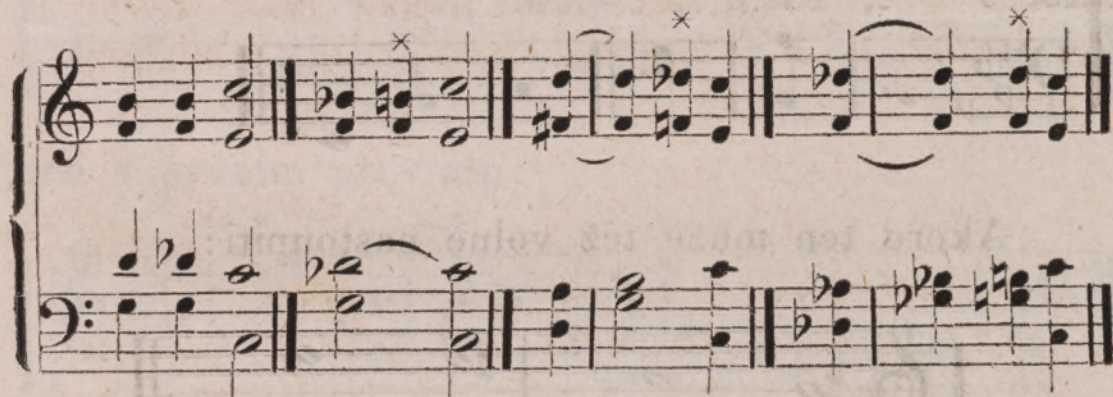
2. Sestává z tonu základního, velké terce, zmenšené kvinty a malé septimy.

První, kdo se o něm zmiňuje, jest opět Sorge, který z něho odvozuje zvětšený terc-kvart-sekstový akord. Pravi takto: „Ostre znějící „trias manca“ přibírá též k sobě malou septimu. Takový akord jest pravým původem často užívané „sexta superflua“. Nejmenší (zmenšená) terce, která mezi terci a kvintou povstává, činí akord ten nad míru drsným a nepřívětivým, proč se zvláště hodí k naznačení muk, strachu, zoufalosti a p.“ Při tomto akordu se zjevně ukázalo, že praxis pokulhává obyčejně za teorií, neboť již v Kuhnau-ových „Biblische Historien“ (1700) stojí následující místo a sice tam kde v první sonatě, která líčiti má „boj Davida s Goliášem“, obraněn k zemi klesá:

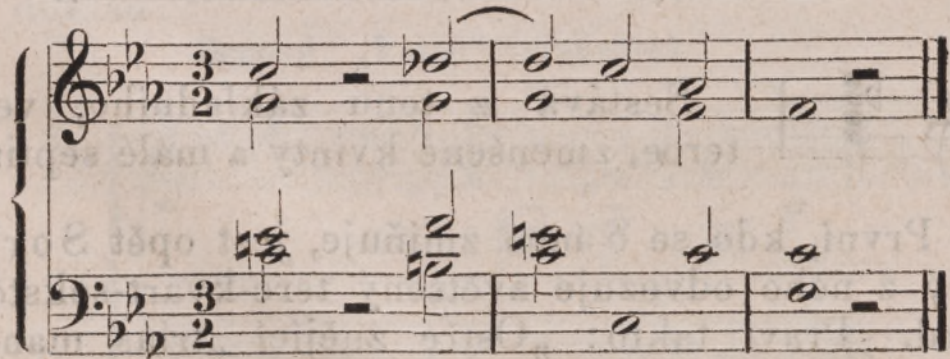
Tentýž akord není u Wiedeburga „pěkně znějícím“, u Marpurga roku 1755 jest „fantastickým“, Vogler r. 1776 zná jej se všemi převraty, u J. Webra r. 1817 vyznačen jest co „dobrodružná, nepotřebná, postrádatelná základní harmonie“; u Marxe r. 1858 jest to akord smíšený (Mischakord), u Richtra r. 1868 alterovaný septimový akord. Zvonař odvozuje jej podobně jako předešlý z malého (vládního) septimového akordu snížením kvinty, a Blažek přidává k „tvrdě zmenšenému trojzvuku“ *g-h-des* malou septimu, a praví, že se této připojené malé septimy bez přípravy užití může.

Akord ten povstati může:

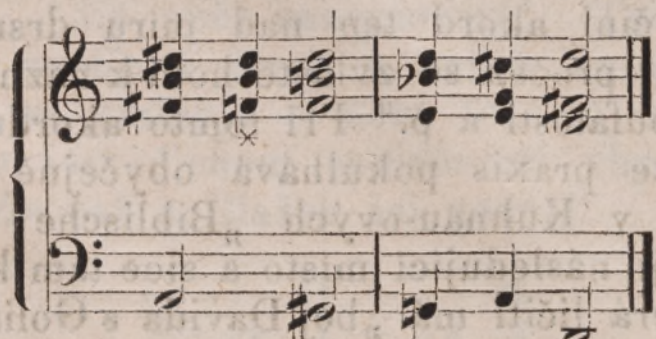

Co doklady:

Haendl: „Vysvobození lidu israelského.“

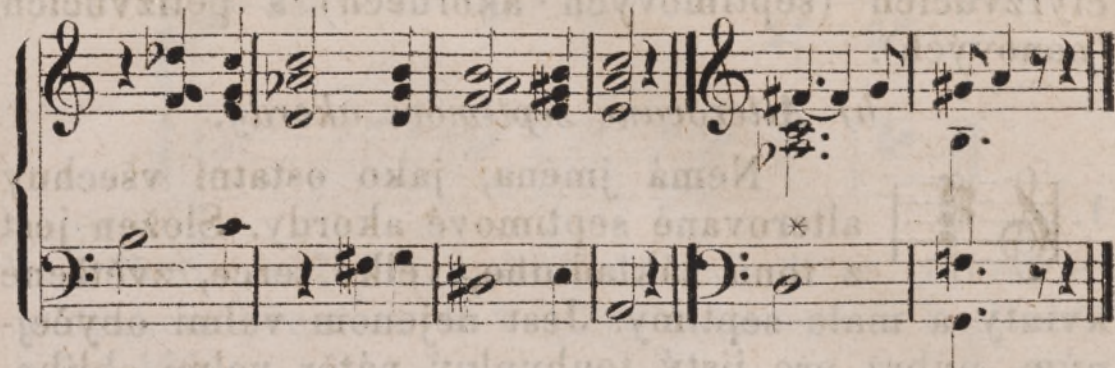

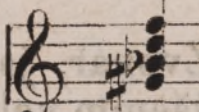
Wagner: „Rheingold“.

Akord ten může též nastoupiti beze vší přípravy:

Wagner:
Tristan a Isolda.

3. Ton základní, zmenšená terce, zmenšená kvinta a zmenšená septima.

Tento akord se těší posud největší přízni všech pánů theoretiků, snad též proto, že záhy v praxi užíván byl, však i tu nebyli páni theoretikové ihned po vůli praxi, neboť ve spisech nalezáme jej dosti pozdě. Marpurg myslí (r. 1755), že povstal ze zmenšeného septimového akordu tím, že se užilo zmenšené terce. Nazývá sice roku 1760 tuto kombinaci „fantastickou“, připomíná však, že tak povstal náš kvintový sextakord:

Vogler uvádí též všechny převraty, Weber jest konsekvantním a zabazuje ho do smeti dobrodružných, nepotřebných harmonií. Zvonař uvádí jej co druhý „dvojnásob zmenšený čtyřzvuk“ mezi akordy doškálnými, který stojí na druhém zvýšeném stupni durové škály, a pojednává o něm v druhém odstavci v kapitole „o čtyřzvuku dvojnásob zmenšeném.“ Dle Zvonaře vyvinuje se tento čtyřzvuk „z malého septimového akordu na druhém stupni v durové stupnici, zvýší-li se bas a tercie a sníží-li se zároveň čistá kvinta.“ Dále praví o něm, že přichází ve všech přelohách, a že jest podobně mnohostranný s dominantním septakordem. Jeho „původní způsob“, praví dále Zvonař, „zní jako dominantní terc-kvartový akord, první přeloha jako dominantní sekundový akord, druhá jako původní způsob dominantního čtyřzvuku, třetí pak jako dominantní, kvintsextový akord.“ A na konci dokládá, že se v něm viděl jen dvojnásob zmenšený septimový akord na čtvrtém zvýšeném stupni (zmenšená terce, malá kvinta a zmenšená septima), v kterémž případě že kráčela septima o půl stupně výše, ku př.

Blažek činí o něm dvakrát zmluku a sice co o „dvojnásob zmenšeném čtverořzvuku“. Praví, že se dobře

vyjímá spojení dvojnásobného trojzvuku na sedmém stupni tvrdé (*h-des-f*) aneb na čtvrtém zvýšeném stupni měkké toniny (*dis-f-a*) se zmenšenou septimou zvláště v prvním převratu.

Alterovaný tento akord povstati může:

Pravili jsme již výše, že akord ten je velmi rozšířeným u skladatelů, kteří poslouchali přísných pánů „od péra“ a jim na vzdor často i bez přípravy nastupovali jej nechali. Zde několik příkladů:

a) Mozart: Symfonie v d-dur. b) Vogler: Pastorální mše.

c) Chopinova polonéza op 53.

d) Gounod: „Faust.“

Někdy na se běře akord ten tvárnost hlavního septimového akordu, čehož jest příčinou neustálená orthografie. Na př.

L. Ehler: Nocturno.

Na místě *c* v septimovém akordu státi by mělo vlastně *his*.

Zprávy z Prahy a z venkova.

* Pokud se nám průběhem celého sporu v příčině vrácení partitury zpěvohry „Dvě vdovy“ p. B. Smetanovi objasnila některá fakta, neváhali jsme opravou, kterouž v dnešním čísle uveřejňujeme, dáti pravdě průchod. Co se týče naší polemiky s „Hud. listy,“ neobrátili jsme se v čísle 50. na str. 398 listu svého proti těmto pro onu záležitost, nýbrž proto, že nás vinily přímo, ač jsme se odvolávali výslovně k vlastnoručním listům p. Bed. Smetany, z „zlomyslné lže.“ Nehodlajice další v tomto směru diskusí s „Hud. listy“ obtěžovati čtenářstvo své, sdělujeme tuto pouze ještě k výslovné žádosti p. B. Smetany vlastnoruční jeho list, tyto dny náš došly:

Ctěná redakce!

Ježto se strany mých osobních odpůrců celému sporu stran partitury mé zpěvohry „Dvě vdovy“ vnucen byl zcela jiný, nepravý smysl, jakobych si byl sám vyžádal partituru zpěvohry své k účeli, že chci pracovati klavírní výtah, čímž celé záležitosti dána byla jakási tvář nevinnosti, žádám slušně ct. redakci, aby k vůli objasnění pravdy laskavě uveřejnila tyto mé řádky:

Bylo to v listopadu b. r. při nastoupení p. Mayra co ředitele, když jsem v rozmluvě s p. kapelníkem Čechem tohoto požádal, aby mně v případě, pakli moje opery ředitelství nebude chtít provozovati — nač jsem ovšem připraven býti musel — partituru „Dvě vdovy“ odeslal. Všechny mé opery nejsou totiž posud duplovány, vyjma „Prodanou nevěstu“ a své manuskripty jsem nemohl zanechati osudu nejistému. Dodal jsem ještě v zmíněné rozmluvě s p. Čechem, že bych si pak v tom pádu, nebude-li ředitelství chtít mé opery provozovati, dělal klavírní výtah v nynější době svých prázdnin.

Již za dva neb tři dny na to byla mi partitura opery „Dvě vdovy“ skutečně navrácena.

Řekl jsem p. kap. Čechovi: „Jen tehda, pakli moje opery nebude chtít ředitelství provozovati, zašlete mi je!“

Z toho tedy, že mi byla partitura „Dvě vdovy“ poslána, patrně přec souditi jsem musel, že muselo skutečně ustanoveno býti, že se opera ta nebude dávat. Toť je předc jasné!

Dodávám, že za každé slovo své chci se všude a před každým zodpovídati.

S úctou

Bedřich Smetana.

V Praze, dne 17. pros. 1874.

* V druhém koncertu pražské konservatoře provedena bude poprvé symfonie našeho rodáka Zikm. Goldšmída. Mimo to na programu se nalezájí: „Michel Angelo,“ koncertní ouvertura od N. Gadeho, Scherzo z Mendelssohnovy klavírní skladby op. 16. upravené pro orchestr J. Hofmanem a zpěvní přednášky sl. Burenne-ovy.

* Jednatelství „Matice hudební“ přijali p. Joz. Patočka, učitel, pro Německý Brod a p. Pavel Režný, řed. zpěv. spolku „Vyšehrad“ pro Mšeno.

* Sl. Helena Röslerova, v pražských kruzích uměleckých velmi oblíbená pianistka, uspořádá o tři krále b. r. samostatný koncert. Z programu jejího zvláště zasluhuje pozornosti velký koncert do d-moll jejího mistra A. Rubinsteina, jenž jak se dovídáme z přímého pramene, hodlá v březnu b. r. zavítati do Prahy. Bylo by zajisté záhodno, aby přítomnosti slovutného tohoto skladatele ruského použito bylo v ten smysl, bychom se seznámiti mohli také s novějšími jeho skladbami orchestrálními.

* V koncertech, kteréž Pavlína Luccová dne 26. a 27. t. m. zde v sále Žofinském uspořádá, spoluúčinkovati budou ještě tyto umělecké síly: houslistka sl. Berta Haftova, pianista Rafael Joseffy (o jehož neobyčejné prý technice jdou pověsti velmi živé) a čellista Reinhold Hummer.

* Jednota hudebních umělců uspořádá dne 23. t. m. o 4. hod. odpo. v sále Žofinském hudby milovnému obecenstvu pražskému pochoutku nevšední provedením Lisztova znamenitého oratoria „Legenda o sv. Alžbětě.“ V solových partiích účinkují: sl. Sittova (Alžběta), sl. Hanušova (Žofie), pp. Čech ml., Lev a Kinský. V orchestru spoluúčinkují členové orchestrů obou zemských divadel, chovanci konservatoře, ve sborech členové více zpěv. spolků a ochotníci. Řízení oratoria vede p. kap. Ad. Čech.

* Filharmonia (druhý koncert dne 6. pros. na Žofině). Nikdo, ba ani nejkrajnější přítel našich filharmoniků nemůže neviděti smutný úpadek spolku toho během saisony letošní. Není tomu právě tak dávno, kde pod Smetanovým genialním vedením spolek ten zkvétal v činnosti blahodárné a dnes? Pohledněte jen na sestavení programu koncertu posledního a prázdnota, jež Vám kyne odtud vstříc, dosti výmluvně o tom svědčí, že všechno jiné, jen ne duch umělecký řídí a spravuje zájmy spolkové.

Ouvertura k „Hamletu“ od Gadeho jest jedna z nejslabších prací jinak dobrého skladatele nordického. Hamlet, onen filosofující cunctator, jenž klesne v obrovském tom počínání, že chtěl z dráhy vymknutý koloběh času na pravé koleje uvést, na jedné a sladounký Mendelssohnián Gade na druhé straně; není divu, že z toho povstala poněkud smutná komposice. Druhým číslem chudého programu toho byla symfonie (Es-dur) od domácího skladatele K. R. Šebora; odehrány byly z ní pouze dvě věty: „allegro molto“ a „adagio.“ Zdali takovéto roztrhání skladby možno nazvati počínáním uměleckým, o tom netřeba slov šířiti; ostatně tím skladbě Šeborově nijak nebylo uškozeno. Jak známo, jest symfonie formou cyklickou, kde všechny věty tvoří nerozdílný celek; roztrhání takovéto jednotné skladby může ovšem míti následkův pro skladatele osudných, však při Šeborově skladbě, kde první věta s druhou ničím jiným nesouvisí, leda tím zevnějším pojítkem, že psal obě jeden a tentýž skladatel, tu nelze bráti konečně roztrhání skladby takové na přísné vážky. Že technická stránka obou přednesených vět jest dobrá, rozumí se tak u rutinového skladatele, jakým Šebor v pravdě jest, samo sebou; však kdo by se píditi chtěl po jádrném obsahu nějaké nové či vůbec zajímavé hudební myšlenky, či kdo by v práci Šeborově hledal výlev jakési určitější nálady duševní vůbec, špatně by pochodil. Jest to upřimně řečeno v nejpříznivějším pádu mozaiková práce, sestavená z odpadků hudebních, jež zachytil skladatel při svém ovšem povrchním studiu symfonií Beethovenových, v jichž bohorovnou stavbu — jak se zdá — skladatel ani z povzdálí nevníkl. Pakliže se vůbec možno radovati ze setkání se s muzou Šeborovou, tož dáváme v první řadě přednost hudbě jeho dramatické, kde Šebor již šťastným instinktem svým uhodí velmi často na to pravé. Tam kyne mu bez odporu budoucnost skvělejší, než v choulostivém oboru symfonického skládání, jež vyššího vzdělání a opravdovějšího studia bez odporu vyžaduje. Třetím číslem programu bylo opakování účinně instrumentové rhapsodie Lizstovy; závěrek pak tvořilo vodnatelné jakési potpourri od Hillera, jež honosí se nádherným titulem: „dramatická fantasie“ či „symfonický prolog.“ Není nad duchaplně volený titul! Jest to příležitostní skladba, složená k otevření divadla městského v Kolině n. R. Cesta její do Prahy byla zbytečna. X.

* Koncert Mary Krebsovy, kr. saské kom. virtuosky na Žofině. V hudebních kruzích zdejších veleoblíbená tato umělkyně, jež zejména poslední dobou nejen po celém Německu, nýbrž i na ostrově britanském všestranných sobě získala sympathii a tím vstoupila jaksi v řadu oněch virtuosů, jichž jméno požívá pověsti evropské, zahrála v městě našem tentokráte co čelní číslo zajímavého programu svého Beethovenovu „Sonatu appassionatu“, 2 skladby Bachovy a drobné allegro copánkové od Clementiho; Bennetovo „sladkobolné“ Impromptu, Chopinův smuteční

pochod, čís. 5 z „Písní v rákosí“ od krajana našeho Seelinga (velenadaného nápodobitele Šumanova), a-moll „Barcarolu“ od Rubinšteina a na konec co brilliantní šňůrku perel čiperné allegro Mendelssohna. Že vše bylo provedeno s dokonalostí v technickém ohledu nepoškrvněnou, dá se předpokládati u tak znamenité umělkyně. Hlavní známky, jež hru její co nejcharakterističtěji označují, jsou čistota a elegance techniky k největšímu stupni dokonalosti vyvinutá. Při tom převládá více reflexe rozumová, chladná mnohdy vypočítavost na ujmu bezprostřední úchvatnosti citového rozháraní. Severoněmecký temperament svůj slečna ve hře nikdy nezapře. Ostatně máme úctu největší před objektem tímto způsobem přednášení, kde cena skladby samé a ne osobnost výkonného umělce se v popředí staví. Za všechny své výkony byla ctěná umělkyně tak bouřlivě volána, že po každém výstupu svém přidati musela na upokojení četného obecenstva novou pieču. S rovným štěstím bylo odměněno vystoupení slavné naší pěvkyně koncertní pí. Marty Procházkové, jež výkony svými vedle virtuosky světovým jménem se honosící na stejné se dovedla udržeti výši, nejen uměleckou cenou přednášky své duchaplné, nýbrž i účinkem přednášky své na obecenstvo veškeré. S vřelou horlivostí jest i oblíbená pěvkyně mnohokrát volána po každém výstupu svém, přednesši dvě překrásné písně národní, temně elegickou „Nun die Schatten dunkeln“ od Rémy-ho a píseň od Šubrta, k nimž přidala ještě jednu píseň od Rémy-ho. Koncert tento počítáme k nejzdařilejším této saisony. X.

* *Koncert ve prospěch ženského výrobního spolku dne 8. pros. na Žofině.* Nešťastná tentokrát zasvitla hvězda koncertu, jenž uspořádán byl za účelem šlechtěným obětovnou snahou výboru spolku jmenovaného. Program byl velmi pečlivě sestaven, nejlepší výkonné síly jsou získány; však rcete, kdo může býti zodpovědným za osud neblahý, jenž sevře poutem zlého chrapotu najednou dvě z nejlepších sil uměleckých, takže odřící musejí své spoluúčinkování v chvíli poslední?! Přes to vše nebyl sice počet sil účinkujících ztenčen, poněvadž se vzácnou ochotou zaujala sl. Hanušová místo po náhle ochuravělé pí. Procházkové a p. Prošek převzal pěveckou partii p. Čechovu; však jiný tu byl ještě faktor, jenž dojmem nepřijemným v zárodku dusil každý světlejší paprsek nadšení. Myslíme totiž ono dusné, ostýchavé ticho, zavládnuvší chmurným křídlem svým nad hlavami obecenstva, jež v ledové nepřístupnosti své se rozehráti nedalo ku vřelejší pochvalě i při všem tom nejsvědomitějším namáhání koncertujících umělcův. A přece sestávalo obecenstvo v koncertu tom skoro výhradně z pohlaví krásnějšího, jež prý má býti všemu krásnému přístupnější než pohlaví méně krásné. Podivno; možno že to byl klam či subjektivní kaprice — však přece zdálo se nám v mnohých momentech, jako by dobré to obecenstvo nevědělo, co se mu má a smí libiti, čemu má a smí tleskati pochvalu. Tak na př. rozléhl se po „Velké (snad

má státi „Dlouhé!“) fantasii“ pro harmonium od A. Vacka náhle hřmotný potlesk jako kdyby orkán sálem koncertním zahučel, a již jsme se věru obávali, že bude žádáno „da capo“; a přece je fantasie zmíněná tak prázdná a smutná strakatina libovolně rozházených laciných frázi v nekonečnou tasemnici rozvlečených, že diviti se musíme, jak možno hudebníku vzdělanému s podobným dílem ve veřejném koncertě, třeba i byl dobročinný, vystoupiti. Snad tleskalo ctěné dámstvo proto že dlouhá byla fantasie ta — tedy od kusu? Jinde opět po milokrásné miniaturní kresbě pérové Šumanova „Proč?“, jež přednesla sl. Emmingerova s překvapující věru delikatností, s nádechem jemně poetickým — po takovém skvostu pravého umění nehnula se ruka ni jediná; snad následkem přílišného pohnutí, dojmutí?! Kdož z nás dovede čísti v srdci a ledvi obecenstva tak vybraného! Mimo jmenované již síly umělecké pochvalné též zasluhuje zmínky výtečný čellista divadla našeho p. Neruda, jenž v jedné z nejzdařilejších sonát Rubinšteinových ve spolku s pianistkou sl. Emmingerovou dokázal, že nejlepším zde v Praze jest interpretem obtížného a choulostivého tohoto partu čellového. Že krásnou vládne kantilenou, o tom podal nových důkazů v několika čellových drobotinách. K vděčněji přijatým číslům programu náležela též úchvatně pí. Bittnerovou přednesena deklamace. X.

Oprava. Přinesli jsme v číslech 47., 48. a 49. „Dalib.“ zprávy, týkající se záležitosti vrácení partitury zpěvohry „Dvě vdovy“ skladateli p. Bedřichu Smetanovi, kteréž nepravě posuzují dosavadní působnost ředitele kr. z. českého divadla p. Jana Mayra; jest nám toho želeti, an zprávy ty, jež jsme čerpali z vlastnoručích listů p. kap. Smetany, pokud se vztahují k osobnosti p. řed. Mayra, spočívaly na omylu.

Přesvědčili jsme se na základě provedeného vyšetřování, že neposlal p. řed. Mayr p. kap. Smetanovi zpěvohru jeho „Dvě vdovy“ nazpět, nýbrž že tak učinil p. kap. Čech bez vědomí a svolení p. řed. Mayra. Z vyšetřování toho vyšlo dále na jevo, že nevzkázal p. řed. Mayr p. kap. Smetanovi, že se nebude jeho zpěvohra dávat a že se nemohou vypláceti tantiémy, nýbrž že to byla pouze bezdůvodná domněnka p. kap. Čecha, která mysl p. B. Smetany a následkem jeho sdělení i mysl naší pobouřila a nás k uvedeným úvahám přiměla. — Není tudíž pravda, že si pan řed. Mayr zase poslal pro dotčenou operu „Dvě vdovy“ s vzkázáním, že se opera tato přece bude dávat a že použil k tomu nepřítomnosti p. Smetany.

Vyšlo také na jevo, že vše to dělo se za zády p. řed. Mayra. Sdělili jsme a omluvili jsme svůj omyl, do něhož jsme byli uvedeni, zvláštním přípisem p. řed. Mayrovi, ježto však byl veřejně kárán z nešetného jednání naproti p. B. Smetanovi, neváháme, jsouce vždy ochotni, pravdě dáti průchodu, tímto také veřejně mu podati zadostiučinění.

Dr. Lud. Procházka,
red. „Dalibora.“

Listárna redakce.

Panu Vojtěchu L— v Řece. Z Vašeho listu nejsme a nejsme s to, abychom vyrozuměli, co vlastně si přejete. Račte psáti kratčeji a možná-li, prosíme, srozumitelněji! Zejména udejte, mají-li být písně ty pro housle solové, či pro housle s průvodem piana arranžovávy?

„Matice hudební“

jediná to jednota, kteráž pečuje o vydávání laciných skladeb domácích, zejména pak zřetel obraci k zpěvohrám vlasteneckých našich skladatelů, doporučuje se všem milovníkům a příznivcům českého umění hudebního k laskavému povšimnutí.

Roční příspěvek obnáší pouze tři zl., začez obdrží členové buď úplný klavírní výtah i se slovy nějaké zpěvohry (v krámské ceně za 8 zl.) aneb jiné hudebniny (v krámské ceně nejméně 6 zl.) Dosud vydány jsou nákladem „Matice hudební“:

Smetanova kom. zpěv. „Prodaná nevěsta“
co premie za rok 1872.

Bendlova romant. zpěvohra „Lejla“ (I. a II. jedn.)
co premie za rok 1873.

Příští premie podají členům **překrásnou sbírku moravských národních písní** (čítajíc přes 100 písní) upravených mistrně drem. **Norbertem Javůrkem** a dokončení „Lejly“.

Kdož by si přál mítí Bendlovu velkolepou skladbu úplnou, nechť zašle příspěvek 3 zl. a zapsán bude ještě do ročníku 1873, načež se mu ihned zašle I. oddělení „Lejly“.

Veškeré hudebniny nákladem „Matice hudební“ vyšlé dostati lze v kněhkupectví dra Ed. Gregra a Ferd. Dattla v Praze. Tamtéž lze dostati

Ouverturu k Smetanově „Prodaná nevěsta“ upravenou pro klavír na 4 a 2 ruce skladatelem samým za 1 zl. 60 kr.

Příspěvky přijímá náš pokladník Em. Starý (Karlova ulice č. 147-I).

Výbor „Matice hudební“.

Vypsání ceny.

Hudební odbor „Umělecké Besedy“ máje na zřeteli, jak málo dosud pěstována komorní hudba v domácí naší literatuře a chtěje i v tomto oboru povzbuditi k většímu ruchu skladatelskému, vypisuje tímto

cenu pěti dukátův

na nelepší skladbu komorní, buď duo, trio či kvarteto atd., pokud se týče s průvodem piana neb pouze pro šmyčcové nástroje. Konkurenční skladby zaslány buďtež nejdéle do 15. března 1875 p. dru. Lud. Procházkovi, jednateli hud. odboru. (Ječná ulice č. 7.)

Výbor hudeb. odboru „Umělecké Besedy“.

!!SYLVESTR!!

Právě vyšlo tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze:

„**Sbořeni Jericha**“ čili *Gratulace u pana Icika Šmuela Leona Jajtelesa barona z Meroresů.* Komická scéna pro mužské hlasy s průvodem piana složil V. Mazánek. Cena: Part. i hlasy 1 zl. 30 kr. Jednotlivé hlasy à 10 kr. r. č.

V tisku se nachází a těchto dnů vydána bude:

„**Zabí beseda**“, hudební žert pro mužské hlasy s průvodem piana, složil Lud. Procházka.

Dále na skladě jsou:

„**Už ho vedou Martina**“, žertovný sbor pro mužské hlasy s průvodem orchestru (brkačky) a turecký buben (solo), složil V. Mazánek. Cena: Part. a hlasy 80 kr. Jednotlivé hlasy à 10 kr.

„**Špatné tanečnice**“, komické tercetto pro dva tenory a 1 bas s průvodem piana, složil Jos. Paukner. Cena 1 zl. 50 kr.

„**Staří mládenci**“, komický dvojpěv pro tenor a bas s průvodem piana, složil J. Paukner. Cena 60 kr.

„**Spiknutí v Chroustovicích**“, komický trojzpěv pro tři basy s prův. piana, složil J. Paukner. Cena 1 zl. 50 kr.

„**Manželova opička**“, komická píseň pro bas s prův. piana, složil J. Paukner. Cena 60 kr.

„**Mazurka na brkačky**“ pro 4 mužské hlasy složil J. Paukner. Cena 70 kr.

„**Koncert na brkačky**“ pro 4 mužské hlasy, složil Karel Bendl. Cena 70 kr.

„**Šumaři**“, komický dvojpěv pro dva basy s prův. piana, slož. J. Paukner. Cena 50 kr.

„**Radosti manželské**“, humoristická scéna pro tenor a bas s prův. piana, slož. J. Paukner. Cena 75 kr.

„**Kdo má zpívat**“, humoristická scéna pro tenor a bas s prův. piana, slož. J. Paukner. Cena 70 kr.

„**Reformátoři divadla**“, složil K. Podskalský, žertovný dvojpěv s prův. piana 90 kr.

„**Zpěv Mandarinů**“ z frašky: „Chňap, Lap, Šňura“ pro mužské hlasy s průvodem piana, upravil V. Hřimalý. Cena 50 kr.